

Izhaja 10. in
25. dan vsa-
cega meseca.

POPOTNIK

Velja za celo
leto 3 gold. za
pol leta 1 gold.
50 kr.

List za šolo in dom.

I. leto.

V Celji, 25. aprila 1880.

8. list.

O napravi potrebnih učiteljskih zavodov.

Najvažnejšim zaprekam k povzdigi narodne šole, se sme prištevati brezdvomno pomanjkovanje potrebnih učiteljev in gotovost, da bode to pomanjkanje nehalo še le takrat, kadar pride iz učiteljskih pripravnišč zadostno število učiteljev.

Število za šolo zrelih otrok se od leta do leta množi in pri mnogih enorazrednicah je nastala potreba razširjevanja.

Dokler pa ni učitelja za nov razred, ostane tudi razširjevanje brez vspeha, le škoda je za denar, ki se izda za potrebne preuredbe pri šolskem poslopij ter za priprave drugega razreda.

Tam, kjer imajo otroci daljno pot dveh ur in še več do najbližje šole, treba je nujno naprave novih šol, do katerih, kakor določa postava, otroci nimajo čez eno uro hoda.

Pa tudi ustanavljanje novih šol bi ostalo za nekaj časa brezvspešno, kajti — učiteljev primanjkuje. Občine, ki so že tako preobložene z dačami za brezštevilne naprave, bi tedaj zopet izdavale denar, pričakovani dobri nasledki pa bi izostajali.

Čeravno se tu in tam vsled prvega razpisa najde prošnik, kojemu se podeli služba na razširjeni ali na novo ustanovljeni šoli, zato pa manjka učitelja na tisti šoli, iz ktere je vsled imenovanja za novo službo izstopil.

Tako se za to šolo učitelj pridobi, za ono ga manjka.

Če se pa ustanavljanje novih šol tam, kjer je potrebno, ter razširjevanje prenapolnjenih enorazrednic v večrazredne šole v nemar pušča, je to prvič prestop dotične postave, ki v tem oziru posebno jasno govori, drugič pa tudi vspehi na prenapolnjeni enorazrednici, ali na takih šolah, v ktere učenci zaradi prevelike daljave ne morejo redno dohajati, nimajo prave vrednosti.

Za pridobivanje učiteljev imamo na Štajarskem dvoje učiteljskih pripravnišč in sicer v Gradcu in v Mariboru.

Spodnje Štajarsko šteje 22 šolskih okrajev, v katerih je po ljudskih šolah, razun Celja, Maribora in Ptuja povsod slovenski učni jezik.

Za te okraje je tedaj mogoče nameščevati le učitelje, ki imajo v spričalu zabilježeno znanje slovenščine.

Če vprašamo, koliko učiteljskih pripravnikov je, ki se v Gradcu sploh učè in pravilno naučè slovenščine, ki bi bili tedaj sposobni na šolah

Spodnje Štajarske delovati, zamoremo skoro odločno trditi, da Spodnje Štajarske ljudske šole dobivajo z malimi izjemki učitelje le iz pripravnišča Mariborskega. Vsako leto dohaja iz tega učiteljišča kakih 20 do 25 pripravnikov, izmed katerih pa jih je zopet nekaj, slovenščine nezmožnih — tedaj za nastavljenje na šolah slovenskega učnega jezika nesposobnih.

Primerjajmo temu nasproti število služeb na takih šolah, ki bi se bile imele že davno razširiti, morali bi strmeti nad ogromnim številom primanj-kajočih nam učiteljev.

Samo v političnem okraji Celjskem je 24 šol, ki bi se imele z ozirom na množino otrok razširiti. Vrh tega so že na 14 krajih pričete in tudi že dognane obravnave zaradi naprave nujno potrebnih novih šol. Koliko višje mora biti tedaj število za vse Spodnje Štajarsko!

Vsem tem potrebam ne zaostuje, kar se tiče učiteljev, edino pripravnišče v Mariboru, če ga nekoliko tudi ono v Gradcu podpira,

Pa tudi prihodnja leta nam ne morejo biti porok za zboljšanje tega nevgodnega stanja, ker morajo pripravniki v Ljubljanskem učiteljišči, ki dobivajo podpore iz ustanov — in takih je narveč — vsled neke ministerske naredbe, naj manj 6 let na Kranjskem služiti, in ker nam iz Celovškega pripravnišča ni pričakovati prošnikov, kajti na Koroškem učiteljev še hujše manjka nego pri nas.

Da nam pa Mariborsko pripravnišče za Spodnje Štajarsko ne more dajati potrebnega števila učiteljev, to je dokazala že doba, odkar to pripravnišče obstoji. Če dalje pomislimo, da bodo stareji učitelji v Spodnje Štajarskih šolskih okrajih kmalu v pokoj šli, tedaj se nam primanjkljaj še večji pokaže.

Z ozirom na vse to in ker se je bati, da bo šolstvu in njegovemu napredku pretila še dolgo nevarnost te zapreke, naj bi se resnobno delalo na to, da se v Celji ustanovi učiteljsko izobraževališče.

Razun navedenih vzrokov, ki bi dajali tehten povod za ustanovitev tega izobraževališča, se mora omeniti še, da je bil nekdanji pripravniški tečaj v Celji mnogo bolj obiskovan, nego tedanji tečaj v Mariboru.

Izobraževališče v Celji bi imelo dobivati učence iz istega okraja, kojega obsega c. kr. višja gimnazija Celjska; ter okraj, ki ima nad 51□ milj in v katerem je 181980 prebivalcev, bi v zvezi s šolami, obstoječimi v Celji, iz katerih bi marsikteri učenec vstopil v izobraževališče, bil trden porok, da bi izobraževališču nikdar učencev ne manjkalo.

K temu bi še tudi to pripomoglo, da si dijaki v Celji lahko dobe primerna, dobra in nedraga stanovišča.

Če bi se morda dvomilo nad vspehom takega izobraževališča ali nad dvomljivim obiskom, tedaj se lahko začetkom v poskušnjo napravi pripravniški tečaj in enoletno izobraževališče.

Naprava takega izobraževališča, iz kterega bi nam dohajali učitelji, slovenščine popolnoma zmožni, bi bila želeti z ozirom na sosedne dežele Kranjsko, Koroško, Tirolsko, Primorsko, Moravsko itd., ktere so povsod bogatejše obdarjene s temi koristnimi zavodi kakor Štajarsko. Iv. Gabršek.

Nekaj o domači odgoji otrok.

Otrok je podobno mlademu nježnemu drevescu, ki le pod varstvom skerbnega vertnarja krepko rasti zamore. Starši so deci prvi vertnarji, na njih je naj bolj ležeče, ako deca na duši in telesi krepko napreduje ali pa ne. Malemu drevescu žugajo velike nevarnosti, ktere le zvesti, neutrudljivo in vertnar odverniti zamore, kajti dostikrat bi naj manjša brezskernost lahko zakrivila hudo nesrečo za mlado drevce. Ravno taka je tudi pri otrocih in stariših. Le taki stariši, kojih skerb nad deco zvesto in neutrudljivo čuva, ter jo vsikdar in povsod ljubeznjivo spremljeva, — le taki stariši si smejo svesti biti, da bode iz otrok kaj dobrega prirastlo. In ravno le-te skerbi veliko starišev ne pozna, ali je poznati noče, izgovarjaje se, da za nje ni časa ali pa, da je celo nepotrebna ter preobilna. Koliko hudega počenja mladež skriva je, veliko pa tudi očitno, a vendar tako, da stariši celo nič ne zvedó o storjeni hudobiji, kajti premalo se brigajo za to, kaj deca počenja tudi takrat, kadar je nimajo pred očmi. Čudno je to, da marsikteri stariši še le po ptujih ljudeh izvedó, kaj otrok blizo doma, ali pa celo v domači hiši hudega počne. A redki so stariši, ki bi se vsled ptujega opozorovanja in očitanja zavedli in deco hudega branili; večina jih je koj pripravljena, oporekati, da se ptujci v domače zadeve vtikati nimajo, češ, da je takšno očitanje zlobno početje. Zategadelj se pa tudi ni čuditi žalostni prikazni, da sosed sosedu zamolči tudi hude pregrehe, ki jih sosedna mladež očitno učini. „Ne bom miru kalil,“ pravi ta, „ne bom pred ptujim pragom pometal,“ pravi uni; — glota pa veselo rase ter škodo dela družbini, sosedom, da, celi občini. Predaleč bi segel, ako bi hotel tu vsak primerljaj omeniti, po katerem mladež, nad katero stariši skerbno ne čuvajo, hudo škodo terpi; spregovoriti mi je le nekaj besed o nevarnostih, ki deci naj bolj žugajo, o takšnih otroških pregrehah, koje stariši ali radi prezirajo, ali ne poznajo, ali pa celo prizanašajo.

Med družimi opravili, ki jih stariši otrokom nalagajo, stoji paša skor da na prvem mestu. Ni ga pa tudi opravila, ki bi ga otroci rajši oskerbeli, nego živino pasti, se vé da le takrat, — ako jim paša kako zabavo ponuja, n. pr. v veselih društvih pastirjev. Žalibog, zginili so skoraj do čistega lepi časi nedolžnih pastirčkov in pastirčie! Redki so lepi obrazi nepopačenega pastirčevanja, a gosti so pašniki, na kojih se naj hujše razuzdanosti godé. Srečno še otrok, ako ga paša ne spravi v dotiko z malopridnimi tovariši; samotno opravilo je sicer nekako dolgočasno za otroka, a nima tolike nevarnosti v sebi, nego skupno. Pašniki, na kojih se več otrok brez odraslega, pametnega varha snide, so kraji naj hujših pregreh. Zapovej otroku, ki je navajeno skupnih pašnikov, naj živino samotno pase, vidil boš takoj grenko lice; bodi gotov, da te o tem ali unem naláže, da se le zopet v tovaršijo zmuzniti zamore. A rekel bi, da je to naravno, ako otrok v društva sili; to je res, ali društvo samo ob sebi ne vabi tako silovito, temuč le priljubljene zabave, kojih se je otrok v določenih društvih privadilo.

Pa kakšne so te zabave! Naj bolj popačeni otroci tu zvonec nosijo in nedolžnost pohušujejo. Pa ko bi tudi tega ne bilo, otrokom pride zmiraj to ali uno na misel, le kaj dobrega nikdar ne. Le glej, kako se med seboj nadlegujejo, prepirajo, pretepajo. Tu najdeš zvite lažnjivce, ki vsakoverstne zbadljive burke pripovedujejo in tako čas kratijo; tu najdeš mlade tatove, ki domače in ptuje blago prinašajo, mlade skrivače, ki ga zopet odnašajo, ali potratneže, ki ga razmečejo ali pa pokvariyo; tu slišiš klafače trobiti, da ti rudečica lice polije, — in gorje, ako sta oba spola navzoča . . . ! Pregrehe, ki nedolžno serce za celi čas življenja ostrupijo, so nasledek takšnih društvenih zabav. Mimo tega naj še omenim, da združena mladež na živino le malo gleda, saj ne najde časa za to; vboga pa živina, ako v škodo zajde, kako neusmiljeno se potem pretepa in muči: tembolj vboga pa tudi mučča jo mladež, ki po takšnem početju čisto zdivja! — Veliko je starišev, ki malokdaj izvedó golo resnico o takšni razuzdanosti svojih otrok. Temu se ni čuditi; kajti sami si ne prizadevajo, nad deco čuvati tudi zunaj hiše: deca pa kaj zvesto prikriva svoje hudobije. Da, večkrat se stariši še motijo nad deco, ako le-ta nekako veselje do pastirije kaže, ter mislijo, da je to le vnetje za ta posel. Naj bi le obervi odperli, lahko bi spoznali, kam deca prav za prav namerava in kaj jo tako silno na pašo vabi. Ponehale bi menda potem pritožbe mnogih starišev, da deca zatogadelj potrebno šolo zamuja, ker je na paši zelo potrebna. —

Navedem nadalje zopet drugo nevarnost, koja mladeži strašno žuga, in to tem hujše, ker jo stariši ravno dan danes skoraj čisto prezirajo, — in to je igra za denar. Igra sama ob sebi je prost, breztežaven popravek duše ali pa telesa brez resnega, osornega namena. Pravi namen igre je tedaj le zabava, — da se po njej opočijemo, razveseljujemo ter kratkočasimo. Neumno bi bilo, mladeži igre, koje le na prijetne nedolžne zabave merijo, zabranjevati. Gimnastične igre krepijo telo in pospešujejo zdravje; igre pa, ki nas duševno trudijo, izobražujejo marsiktere duševne zmožnosti, n. pr. opazovalnost, bistroumnost, pazljivost i. t. d., one nas kratkočasijo, ker duševnih moči zavoljo marsikterih naklučb, ki se pri njih nahajajo, preveč ne nopenjajo. A drugače stoji stvar pri igrah, koje na dobiček ali pa zgubo nameravajo, n. pr. igre s kvartami, kockami i. t. d. Takšne igre bi se imele otrokom strogo prepovedati, kajti lahko se jih otroci privadijo in po njih strup v serce in dušo vlivajo; navadijo se po njih goljufije in zlobe. Prepovedale naj bi se sploh vse igre, ki imajo te in enake nasledke. Tedaj igre, koje duše nikako primerno razveseljevati ne zamorejo, koje nikdar nedolžnega veselja ne obetajo, — takšne igre bi se ne smele nikdar otrokom dovoljiti. Igra ni več nedolžna, hitro ko dobičkarijo podpirati začne. V istem trenutku odpre takšna igra — daj ji ime, katero hočeš — peklena vrata, skoz ktera cela versta pregreh hruti začne, ki mlado serce moré. V istem trenutku se obudi sebičnost, in strah in nada motita mirno, veselo serce. Sebičnosti za petami pa preži vsled dobička posmehljiva radost nad ptujo škodo. Zguba na drugi strani pa vzroči zopet hudovanje, razkačenost, serd

in nezadovoljnost sè seboj. Ako še pa pomislimo, da je mlado serce še zdrazljivše in občutljivše od starejšega, in da mladež še ne ravna po terdih vodilih, tedaj moramo reči, da tisti grozovito derzno in malomarno ravna, kdor je kriv, da se takšne strasti v nježnih persih razvijati začnejo. — A koliko je starišev, ki neomadeževano serce svojih otrok ne le ne časté, ampak ga še tudi pokončajo, ako iz zgole neumne neprevidnosti sebičnost, dobičkarijo, radost nad ptujo škodo, razkačenost in hinavščino igraje v njihova serca sejejo ter se izgovarjajo, da sta dobiček in zguba pri igrah, ki jih otrokom dovoljujejo, „le majhna.“ Taki stariši ne pomislijo, da otrok že malenkost visoko ceni ter ji posebno važnost prideva. Taki stariši so po takem prvi, ki so krivi, da se otrok pogubljive igre privadi, in da se mu, žalibog da prehitro, prej neznane strasti priljubijo. To pač niso otročarije, ako se mir vesti in čistost serca napada. — Žalostno je viditi, kako ravno dan danes igreželjnost pri mladeži razsaja! Podaj se, posebno ob nedeljah in praznikih na skrite, pa tudi očitne kraje blizo kakšne vasi, kakšnega terga ali mesta in opazuj s čim se mladež tam kratkočasi. Našel boš, da večina otrok igra in to — za denar. Igralska društva so čudovito sestavljena; polek učencev se nahajajo izšolani dečki vsake starosti, da, še kakšen odrasen tu pa tam število igralcev množi. Tu prinese mali fantiček par krajcarjev ter jih tovarišem pokaže. Hitro ga le-ti obsedejo, in revče v malih trenutkih prazne žepe čuti. Brez denarja ni igre, — in siromak se takoj izbacne, a ne gre domu, ampak žalosten in potert zija med igralce; naglo ga drugi nadomesti, naglo mu pa tudi sledi in ga tužno posnema. In tako gre naprej. Misli bi človek, da zguba vsaj mladega otroka predrami in poboljša, a to ne. Veste zakaj je žalosten in potert? No, ker več igrati ne more in ne sme! Premišljuje in premišljuje, kako do denarja priti, da bi zamogel vsaj v prihodnjic se zopet „kratkočasiti.“ — Vprašaš pa takšnega nesrečneža, ako bi ne bilo boljše, da bi denar lepo shranjeval, spoznal boš iz odgovora, da mu je denar shranjevati čisto neznana stvar; saj ga doma nikdo na to ne napeljuje. Oj, preljuba varčnost, kdaj in kako se boš po takem ti napotila?! Kako se pač sredstva, ki bi lahko veliko dobrega činila, narobe porabljujejo in tako veliko hudega zakrivijo!

Podal sem tu le majhen obrazek res žalostne prikazni med ljudstvom; kdor pa hoče več o tem zvedeti, naj le išče in opazuje slučaje tam, kjer se veršé, našel jih bo preobilno in izvedel bo, žalibog še žalostnejše reči. — Ko bi pač v vsaki vasi, vsakem tergu ali mestu pametnejši ljudje nekako prostovoljno policijo med seboj ustanovili, koja bi nad mladežo vsake starosti v tej zadevi strogo čuvala ter takšne druhali mladih igralcev in če tudi s šibo razganjala; bilo bi pač po občinah pozneje veliko manj starih igralcev, — pa tudi manj beračev. Konec prihod.

Črešnja.

Učni poskus za višje oddelke.

Danes vas popeljem, ljubi moji, v duhu zopet enkrat v prekrasno naravo, da vas nadalje soznanim s čudopolnimi deli stvarnika. Komu ne igra serce samega veselja, ko vidi, kako se spomladi vse oživlja k novemu življenju! Še se veste spominjati, ko sem vam pravil, da rastlinstvo tudi svoje življenje ima, kakor živali? Kaj ima rastlinstvo? N. — In glejte, ravno sedaj je najlepša prilika, da se tega popolnoma prepričate! Kakšne so bile doline in griči, ko ste dajali snegu slovo? N. (Vse je bilo suho, golo). Ni še dolgo od tistega šasa, a že mnogo se je spremenilo! Našli smo že marsiktero zeleno peresce, ki je pribodlo iz zemlje; vidili smo že kaj lepega cveta, kterega smo se razveselili in ga občudovali. Naštej mi vse cvetlice, od kterih smo se letos že učili! N. — Ste vi tē cvetke vse ob enem času našli? N. (Ne, eno poprej, drugo pozneje). In tako bodo rastline zaporedoma celo leto rasle in se nam prikazovale na beli dan, dokler jim ljubi stvarnik zopet moč življenja ne odvzame, — ali pa jim ne pošlje zimsko spanje. Kje so le zdaj vse te rastline in cvetke, ki jih še pričakujemo? N. (V zemlji). Kaj ko bi v zemljo kopali, bi jih li našli? N. (Mi bi jih ne našli). Povedati vam toraj moram, odkod bodo prišle. Milica že roko moli! No povej! (Cvetlice bodo prišle iz semena). Dobro je! Kdo mi zna razna semena imenovati? N. (Pšenica, ajda, mak, fižol, bučnice, želod, konoplja . . .). Kam se mora seme dati, da raste? N. (V zemljo). Kako se boste čudili otroci, če vam povem, da ima vsako teh zernic že življenje v sebi! — treba je le mu dati za živež zemljo, vodo, solnčno svetlobo in toploto — pa se koj začne spreminjati in rasti. Česa je treba zernju da raste? N. — Zerno požene na eno stran koreninice, na drugo pa listke, pozneje steblo, cvet i. t. d. Kaj požene zernce? N. — O kako čudno je to! Ko bi rastline prav govoriti znale, povedati bi nam vendar ne znale, kako se vse to godi. — One nam le kažejo, kako dober in mogočen je oni, ki jih je ustvaril. Imamo pa že zdaj veliko rastlin od lani, ki bodo zopet rasle. Imenuj nekatere, N. (Šmerek, bukev, hrast, jablano i. t. d.). Odkod so te prišle? N. (Vse so prišle iz semena). Že rasejo te rastline sedaj? N. — Vidite, te rastline zdaj spijo, pa kmalu se bodo zbudile, — le ogledujte jih doma! Nekaj je toraj takih rastlin, ki več let rasejo, preden končajo svoje življenje. Ktere? N. — Nekaj je pa zopet takih, kterih steblo vsako leto konča, a iz korenin lahko več let zmirom nova stebla poganjajo, kakor trave na travnikih, nemška detelja, krompir, potonika i. t. d. Imenuj rastline, ki lahko več let iz korenin poganjajo, a steblo samo eno leto terpi! N. — Še nekaj je takih rastlin, ki le tako dolgo rastejo, da le seme dozori, potem pa se čisto posuše. Kdo mi zna take rastline naštet? N. (Vse žito, konoplja, turšica i. t. d.) Take rastline, ki le eno leto rasejo, bomo imenovali enoletne, taiste, ki dve ali več let rasejo, večletne in one, ki mnogo let rasejo, mnogo-

letne rastline. Kake rastline imamo? N. (eno- več- in mnogoletne rastline imamo). Kdo mi ve imenovati enoletno rastlino? Kdo večletno? Kdo mnogoletno? —

Kakor navadno, sem bil tudi danes v lepi naravi, na zelenem gričku. Pripetilo se mi je nekaj nenavadnega. Od samega veselja mi je serce poskakovalo, skoraj sem na ves glas zajuckal. Našel sem prekrasno drevo, težko obloženo s cvetjem. Bilo je pa tudi na njem polno srečnih gostov, — pridnih bučelic, ki so ga poljubkovale — ono pa jim je dajalo v zahvalo sladke med. Morda ste tudi vi že kaj takega vidili. Kdo? Kaj so delale bučelice? N. Kaj jim je drevo dajalo? N. — Dolgo, dolgo sem stal pri njem in ga občudoval, potem pa sem mu utergal vejico, da jo vam ponesem. Tu je tista vejica, ktere drevo mi je toliko veselja napravilo! Kteri pozna te vejice drevo? N. (Tistemu drevesu se pravi črešnja). Ker nam črešnja sad rodi, rekli ji bomo s a d o n o s n o d r e v o. Kaj je črešnja? N. (Črešnja je sadonosno drevo). V zemlji ima črešnja močne korenine, nad zemljo pa močno, visoko deblo. Kaj ima črešnja? N. (Črešnja ima v zemlji močne korenine, nad zemljo pa močno, visoko deblo). Deblo ima močne, dolge veje, na katerih so mladike. Kaj ima deblo? N. — Kaj imajo veje? N. — Mladike pa imajo popke, iz katerih poganja listje in cvet. Kaj imajo mladike? N. — Kaj poganjajo? N. — Ktere dele ima črešnja? N. (Črešnja ima močne korenine, močno in visoko deblo, na katerem so veje, mladike, listje in cvet). Po koreninah dobiva črešnja iz zemlje sok, kateri ji živež daja. Ž njim se derži tudi močno v zemlji, da je vihar ne podere. Zakaj ima črešnja korenine? N. (Črešnja ima korenine zato, da dobiva po njih živež iz zemlje in da se ne podere). Tu imam kos debla, krog kterelega je gladko lubje, pod ljubjem pa je kožica, „belina“ imenovana, po kateri se sok prepeljava. Sredi debla pa je rujava nit, ki se zove steržen. Ktere dele ima deblo? N. (Deblo ima lubje, belino in v sredi steržen). Na mladicaх ima črešnja zelene, jajčaste in napiljene liste, po katerih serka zrak v se, kakor ga mi skozi pljuča. Kaj ima črešnja na mladicaх? N. (Črešnja ima na mladicaх zeleno, jajčasto in napiljeno listje, po katerem serka zrak v se). Bi mogla črešnja brez listov rasti? N. — Zakaj ne? N. — Na mladicaх pa še tudi vidimo lep, beli cvet, kateri stoji na dolgih peceljnih v šopkih. Kaj še vidimo na mladicaх? N. — Da si ga lahko vsak dobro ogleda, hočem vsakemu en cvet dati. (Se po klopeh šopki med perve razdele, kateri jih dalje razdelé). Vsak derži cvet za dolgi pecelj! Na vsakem cvetu boste zapazili spodaj mala, zelena peresca, ki stoje okrog belih listkov. Štejte jih! Koliko jih je? N. — Te listke bomo imenovali č a š i c o. Kako bomo ta del imenovali? N. — Kako barvo ima čašica? N. (Zeleno). Nad čašico vidite lepe, bele listke v kolobaru stoječe. Štejte jih! Koliko jih je? N. — Te liste bomo imenovali v e n e c. Kako bomo ta del imenovali? N. — Ktere dele cveta že poznate? N. — Če pogledate v cvet, vidili boste veliko po konci stoječih nitik z rumenimi bu-

*) Vprašanja z zvezdico zaznamovana se zapišejo na tablo.

čicami, ktere imajo rumen prah v sebi. (Vsak naj s persti enega zmane). Tem nitkam bodemo rekli prašniki, ker imajo prah v sebi. Zdaj že poznate 3 dele cveta. Imenuj jih! N. — Še en del ima ta cvet, ktereга še vi zapazili niste! Glejte spodaj pod čašico in zapazili boste malo, zeleno bučico. Jo vidite? Ta bučica bo sčasoma zmirom večja. — Vsi drugi deli: čašica, venec in prašniki bodo odpadli, ta bučica pa ne. Ko dorase, dobi rudečo barvo, v nji pa se bo zaredilo terdo zerno, tudi ploč imenovan, iz ktereга lahko zopet črešnjevo drevo zraste. Temu delu bodemo rekli plodnica. Kako se pravi temu delu? N. — Zakaj? N. (Ker naredi plod v sebi). Kteri deli odpadejo? N. — Kteri ne? N. — Vsak cvet, kteri ima te 4 dele, imenovali ga bodemo popolen cvet. Imenuj mi vse dele cveta. N. (Čašica, venec, prašniki in plodnica). Kako rečemo cvetu, ki ima vse te štiri dele? N. — Kaj se napravi v plodnici? N. — Kteri del cveta nam bo v jed? N. (Plodnica). Hočem se prepričati, če ste si vse od cveta zapomnili! — Kaj ima črešnja še na mladicaх? N. (Črešnja ima na mladicaх tudi v šopkih stoječi cvet). Ktere dele ima črešnjev cvet? N. (Črešnjev cvet ima čašico, venec, prašnike in plodnico). Kteri del cveta ne odpade in kaj nam daje, kadar dozori? N. (Plodnica cvetu ne odpade in kadar dozori, nam daje črešnjev sad). Vsaka črešnja nima enako lepega in dobrega sadu; nektere imajo zelo drobne, rudeče jagode, druge imajo debele in črnkaste jagode, nektere imajo zopet debele jagode, ki hrustajo. Pervim pravimo lesnike, drugim černice, tretjim hrustavke. Koliko verst črešenj poznate? N. — Kakošne so lesnice, černice, hrustavke? N. — Če hočemo samo žlahten sad imeti, moramo drevje žlahtniti. Kaj moramo storiti, če hočemo samo žlahten sad imeti? N. — Veš kako se to napravi? N. — Črešnjev sad nam je sirov ali pa tudi suh v dobro, zdravo jed. Sladičarji ga tudi kuhajo in različno uporabljajo. Zakaj nam je sad? N. (Črešnjev sad nam je sirov in tudi suh v zdravo jed; sladičarji ga tudi rabijo pri sladkarjah). Črešnjevo drevo pa nam ne kinča samo grič in dom, ter siti naše želodce; še več nam koristi! Ko je staro, ga posekamo, deblo sežagamo v deske, ktere nam dajajo lep, terd les za hišno upravo kakor: omare, postelnjake, mize, stole i. t. d. Kaj nam še daje črešnjevo drevo? N. (Črešnjevo drevo nam tudi daje terdi les za omare, postelnjake, mize, stole i. t. d.). Tu imam kos črešnjeve deske! Kako barvo ima? N. (Rudečo). Ta deska je likana, ker se tako sveti. Črešnjev les se da tudi likati, da se sveti. Kaj se da črešnjev les? N. (Črešnjev les se da tudi likati, da se sveti). Koliko letna rastlina je črešnja? N. (Črešnja je mnogoletna rastlina). Otroci! Črešnja nam je velika dobrotnica pri hiši. Kaj je črešnja pri hiši? N. (Črešnja nam je velika dobrotnica pri hiši).

„Na vsaki prostorček zasadi drevo,
Veliko dobička dajalo ti bo!“

Vsa vprašanja se zaporedoma iz table berejo ter odgovarjajo. Ko učitelj vidi, da ima večina učencev odgovore v glavi, (kar se prav lahko doseže, če se večkrat po enaki poti hodi), potem sledi pismeno izdelovanje. — Pri tem

je treba učence opomniti, da iste besede n. pr. „črešnja v stavkih zmirom ne ponavljajo, ampak jo rajši v časi z zaimkom nadomestijo i. t. d. Ta vprašanja pa se tudi lahko prepíšejo za domačo nalogo.

Če en oddelek to izdeluje, zna drugi oddelek iz drugega berila „Črešnja“ str. 59 čitati. — Potem pa se jim napove sledeča naloga: Pisali boste prijatelju pismo, v katerem naznanjate, da so doma letos vašo črešnjo posekali, ter mu jo popišite. V ta namen vam bo služilo to berilo „črešnja.“ Spremeni se tu le naslov „črešnja“ v „Ljubi prijatelj!“, potem dodenete prvemu samostavniku v prvi versti „Naša“ črešnja . . . Vsi drugi stavki tega berila pa se denejo v pretekli čas! Proti koncu se izpusti stavek: „če se vsadi,“ in zadnja stavka za tem se nespremenjena zapišeta. Kdo mi zna tako prečitati? N. — Tablice vun! —

Tom. Grah.

Spomlad.

„Stvarnica je spala,
Pa zopet je vstala,
In prišla je zala,
Preljuba spomlad.“

Dolgo smo bili vkljenjeni med ledene okove hude zime, dolgo nas je imela zaperte v ozkih sobah. Že smo začeli nekako tužni biti, ker smo dolgo, dolgo čakali na slovo tega nam čisto nepovoljnega gosta, pa vse smo prestali. Prisijalo je zopet prijazno solnce; pred njegovimi vročimi žarki zginila je bela, snežnoledena odeja iz narave, in prišla je zala, preljuba spomlad!

Da, preljuba spomlad! Komur ni začelo serce hitreje biti, ko je zapazil zvončice, ktere so se sperva kaj klaverno vzdigovale izpod terde, ledene skorje? Kdo ni radostno pozdravil rumene ključke, ki so po suhih bregovih začeli razvijati svoje zlatobarvane venčece, ter kinčati in oživljati še vedno dremajočo naravo? Kdo ni z nepopisljivim veseljem vtergal perve vijolice, ter jih morda izročil dobrotnim rokam? Zdaj pa se je prikazalo mnogo drugih cvetlic. Koliko se jih poterga in zveže v šopke, kateri romajo z roke v roko! V brezštevlnih barvah so raztrošene po živozelenih hribih in dolinah, in delajo čudno razliko nasproti njivam in z nova obdelanim vinogradom.

Po vinogradih razpele so breskve, po vaseh sadna drevesa svoje cvetje, katero se v različnih barvah kaj čarobno meša. Meje in gošče kinča černi tern.

Verbe ob potokih, bukve in breze po gozdih začele so razvijati svoje nežno zelenje, katero se od temnejše barvanih jelk kaj prijetno razločuje. Kmalo zeleno bo tudi drugo drevje in germovje. Začela je stvarnica buditi novo življenje med rastlinstvom, ker prišla je zala, preljuba spomlad!

S preljubo spomladjo vernile so se zopet selivne ptice, med njimi živahne lastovke, katerih prvi pozdrav zbudil je v naših očeh mile solze. Že so poiskale svoja lanska gnezjdica. Marsiktero so si preširni vrabci prisvojili in se zdaj prav ošabno proti pravim posestnicam obnašajo. Jih li vidiš, kako se šopirijo, kako kričijo, kako so hudi? Revni hudobneži so kmalo pozabili, da

jim je to zimo prav tesno šlo za življenje. Nič več se ne spominjajo, kako so stisnjeni kakor pravi berači vbogaime prosili!

Na polju prepeva škerjanček in pastaričice skakljajo od grude do grude, iskaje živeža.

Logi, poprej tužno zapuščeni, začeli so odmevati od petja ptičev, med katerimi je kos najpridnejši. Glasi se tudi vesela kukovica, in kmalo bo tudi človek zapel. Skerbno si delajo pernati pevci gnjezda, da bi njim naslednikov ne zmanjkalo.

Netopir je razvil svojo odejo, ter začel verteti se v nočni samoti. Zaspani jazbec je zapustil svoj berlog. Priplezal je jež iz votline; ravna se in poskuša, bodo li tudi letos njegove igle močne dovolj vbriniti ga pred sovražniki.

Pridno donaša veriverica gor na visoko smreko dračja, da bi si naredila varno gnjezdo. Z bistrim očesom jo opazuje iz sterme visočine jastreb čakaje trenutka, v katerem bi jo zaplenil.

Kakor druge kače, prilezel je tudi modras iz zemlje, ogreva se in pričakuje žrtev, kateri hoče zasadiť svoje smertne zobe, ter ji vgasniti toliko veselo življenje.

Po germovju in zidovju plezajo kuščarji in martinčki in po lužah se raztegujejo žabe. Tudi polž je začel prenašati svojo težko hišo. Marljivo nabirajo čebelice sladko sterd. Vertijo se po zraku pisani metulji. Pridne mravlje nalagajo težke biljke. Cele trume merčesov letajo sem ter tje po tleh, vsem se mudi, kakor bi hoteli nadomestiti, kar so v dolgi zimi zamudili.

Da vživa vsako svoje veselje po svoji meri, skerbela je stvarnica; zbudila je vsakega posebej, ter mu naznanila, da prišla je zala, preljuba spomlad!

In ker prišla je zala, preljuba spomlad, začelo se je tudi med nami novo gibanje. Židane volje igrajo si otroci; za potokom raja jih celo kerdelo; napravljajo si verbove piščalke, na ktere tako ponosno piskajo, kakor bi bili prvi godci na zemlji. Večji fantje takajo krogeljice ali bijejo žogo, dekleta pa spletajo vence iz pisanih rožic, ktere si primerjajo na glavice svoje.

Začeli so po zelenih pašnikih prepevati pastirci. Osnažili so pridni vertnarji sadna drevesa in obsadili vertove. Kmetje so obdelali vinograde ter napotili vinsko terto, da bi jim obilo žlahtne kapljice rodila. Zdaj se še trudijo po njivah; sejejo, orjejo in vlačijo, da bi prihodnjo zimo ne stradali ljubega kruheka. Srečna njim žetev!

Meščani zapuščajo kamenita stanovanja. Naveličali so se že vsakoverstne zabave, zatorej hočejo vživati tudi veselje, kterega je narava v toliki meri ravno vstvarila. Vse se giblje, vse raduje, in blagočutnemu opazovalcu se solzijo oči, ko vidi naznanjati vsa živeča bitja, da prišla je zala, preljuba spomlad!

Vživajmo in veselimo se preljube spomladi, dokler smo še tu; kajti manjka nam že marsikterega dragega prijatelja, ki se je preteklo leto še v tem času z nami radoval. Krije ga letos hladna zemlja, na njegovi gomili pa poganjajo cvetlice, ktere so ljubeči ga ostali nasadili.

Kmalo morebiti, in našega serca tudi ne bo več ganila naravna krasota, ter nam zbujala radostnih solz. Ni nam pa zaradi tega žalovati; saj stvarnica jasno pričuje, da nam potem prišla najlepša bo večna spomlad!

* * *

Ta opis je sestavljen na podlagi sledečega osnutka :

S p o m l a d.

A) Rastlinstvo : 1. evetice, 2. zeleni travniki, 3. cvetoče in 4. zeleno drevje.

B) Živalstvo : 1. ptice (a) selivne, b) domače) 2. štironožci, 3. plazavci, 4. žužki, 5. mehkužci.

C) Gibanje med ljudmi : 1. otroci (a) fantje, b) deklice) 2. kmetje (vertnarji), 3. meščani.

D) Spomin na prihod večne spomladi.

Osnutek in po njem opis sem napravil doma ; prvega sem zapisal potem v šoli oddelek za oddelkom na tablo med pogovorom o posameznih prikaznih pomladanske narave. Opomnil sem tudi, da nam je znana „Spomladanska“ (pesem), koje prva kitica se na čelo postavljena, nje zadnji dve verstici pa na koncu vsakega osnutkovega oddelka našemu opisu kaj lepo prilegajo. Ravno tako lepo je tudi, če se s temi versticami vsak novi oddelek vsaj deloma začne. — Opis sem počasi in z naglasom prečital ; učenci so pazljivo poslušali in zapisali kolikor mogoče. Na obširnost ni misliti. Miha Kokót.

Perve oznanovalke spomladi.

Toplejše je ; ledenomrzli sneg
Solzán zapustil je prisolčni breg ;
Zdaj z brega trobijo trobentice :
Pomlad je tu, na dan, sestrice vse !

Ta veseli klic trobentic in topli pomladni popoldan, izvabila sta me v prosto naravo, ogledovat njeno pričeto prerojenje, vživat zdravega čistega zraka.

O kako dobrodejni občutki vzbujajo se v človeškem srcu, ko po dolgo trajajoči zimi zagleda prvič kopne strani bližnjih gričev, ozalšane z mnogobrojnimi trobenticami, veselo trobečimi iz med rujavih skoraj plesnjevih bilk zastarele trave!

Neka nevidna moč sili že, da utergamo jih šopek teh prvih oznanovalk pomladi.

Nekoliko višji med golim drevjem proderl je černi teloh (Niesswurz, Helleborus niger), kurice, suho listje sè svojim peterolistnim belim cvetom, ter zré v dolino, še pokrito z belo sneženo odejo. Utergam ga in se vernem proti domu.

Grede mimo verta, zagledam pod visoko hruško zopet nekaj cvetlic : vijoličasto višnjeve n u n k e (Frühlingssafran, Croeus vernus.). Tudi té vzamem seboj, ter je hranim čez noč v vodi. Drugi dan vzamem jih v šolo.

Ker mi je bilo znano, kako različno prosto ljudstvo razne rastline imenuje, pokazal sem otrokom nunke vprašaje, kateri vé povedati, kako se ta cvetlica imenuje. „Ušivec“ pravijo vsi. Tako sem spoznal, da premenjujejo nunke s podleskom, kteremu pravijo tu ušivec.

Zameniti ti cvetlici je v resnici lahko, ker ste si povsem podobni, vendar pa imajo nunke razun cveta tudi zelene, tanke in dolge, jelkinim iglicam in tudi spodnji strani rožmarinovih peres podobna peresa, med tem, ko podleskov cvet nikakošnih peres nima.

Razven tega, da soznanim otroke s cveticami, sklenil sem tudi nadalje poizvedovati, kako prosto ljudstvo razne rastline imenuje; zatoraj naročil sem otrokom, da mi vsako novo cvetlico, katero kje najdejo, prinesó v šolo. —

Do sedaj ogledali smo: norice (grosses Schneeglöckchen, Leucojum vernum), ktere imenovali so zvončke, (Schneetröpfchen, Galanthus nivalis). Norice in zvončke smo potem ob jednem ogledali in primerjali.

Jeternik (Leberblümchen, Hepatica triloba), in plučnicó (Lungenkraut, Pulmonaria officinalis), zdravilni rastlini, kterih pa otroci niso znali imenovati.

Volčín (Kellerhals, Seidelbast, Daphne Mezereum), strupena rastlina, katero imenujejo tukaj pasjiles, a na Kranjskem kaže je črešnje.

Boljko ali dišeča rosulja (Ruchgras, Anthoxanthum odoratum), imenujejo tu šmarnico, a pravim šmarnicam (Maiblümchen, Convallaria majalis), pravijo binkoštnice; na Dolenjskem Kranjskem pa rečejo šmarnicam zvončki.

Lapuh, (Huffattich Tussilago Farfara), zdravilna rastlina zoper kašelj in persne bolezni.

Kalužnice, (Bachblume, Caltha palustris) pravijo Šentjuršica.

Glistni podlesnici, (Wurmfarren, Aspidium filix mas) zdravilni rastlini zoper gliste, trakuljo, pravijo tu in na Dolenjskem Kranjskem divjica.

Te čertice pošljem ti, dragi „Popotnik,“ z namenom, da bi tudi drugi kolegi vsak v svojem kraju poizvedovali, kako prosto ljudstvo razne rastline in cvetlice imenuje, ter ti o tem poročati blagovolili, da bi se odpravila sčasoma tako različna raba rastlinskih imen. Kadar zopet kaj novih poizvem, hočem ti sporočiti.

Ivan.

Dopisi.

Celje. Dne 1. aprila je imelo Celjsko učiteljsko društvo svoje četrto letošnje zborovanje, kterega se je vdeležilo 22 društvenikov.

Zapisnik zadnje seje se je prečital in poterdil.

G. Miklave je razlagal v nemščini razlčne spremembe beril, gledé oblike, ter razdelil svojo razpravo na sledeči način:

1. Sè spremembo besednega sporeda, kjer deloči se beseda, s katero morajo učenci stavek pričeti.

2. V stavku ostaneta osebek in dopovedek prejšna in le nektere besede se z drugimi, a primernimi nadomestijo.

3. Sè spremembo glavne stavkove razmere, — da se rabite mesto osebka in dopovedka drugi primerni besedi.

4. Z izpeljavo besed, n. pr. stavek: „*Sie singt in der Stille der Nacht, dass man es weithin hört*“ izrazi se: *Ihr Gesang ertönt in der stillen Nacht*; ali: *Sie singt in der nächtlichen Stille*; ali: *In der nächtlichen Stille ertönt ihr weithin erschallender Gesang*.

5. Z razžirjenjem stavkovih členov v stranske stavke in nasprotno.

6. Sè preobračanjem stranskega stavka v glavni stavek in nasprotno.

7. Sè koncentriranjem, t. j. z navedenjem glavnega zapopadka.

8. Z razširjenjem, t. j. glavna misel se pové v obširnejši obliki.

9. Sè preložbo govora na drugo osebo.

10. Sé preložbo samostalnega govora v zavisnega.

Ko se o tej točki nobeden več ne oglasi, naznanja g. predsednik, da se tudi on popolnem vjema z g. Miklavčevimi nazori. Gledé na to pa, ker berilne vaje sestavi in uredi navadno več izvedenih pedagogov, da zategadel sam učitelj skoro kaj boljšega pripraviti ne more, priporoča posebno pazljivost pri enacih premembah, da se vsled teh besednih prememb glavna misel v ravno nasprotno ali še celo v kako napako ne preoberne; ter dodá konečno k slednjemu načinu nekoliko pojasnil.*)

Potem je razlagal g. Jarc slovensko slovnico.

Govoril je o terdivnem, nikavnem, vprašavnem in velevnem golem stavku.

Ker „Popotnik“ njegove slovniške obravnave že tako na drugem mestu donaša, ni treba tu obširnejšega poročila.

Slednjič se zahvali g. predsednik poročevalcema, ter sklene zborovanje ob 1. uri popoldne.

Iv. Grebenc.

Ptuj. Pri zboru dne 1. aprila bilo je navzočih 26 udov. Robič poroča o seji odbora štajarske učiteljske zaveze. Nadalje naznani, da bi govoril mariborskega pripravništva profesor Mehl v našem društvu o prirodopisni tvarini ter da je našemu društvu obljubil vadniški učitelj Mikložič sekirice, če bi tudi popevali.

Po predlogu tajnikovem nalaga zbor odboru, da naprosi o svojem času profesorja Mehl-a, naj blagovoli predavati pri nas. Gospod Mikložič se pa bode takoj za sekirice naprosil, da bodedo brž ko mogoče začeli popevati. Deželni šolski nadzornik Rožek je poslal po prošnji predsednikovi 11 imenikov narodnih šol i učiteljev, da se razdelijo med učitelje. Eden imenik je blagovolil prepustiti brezplačno društvu. Ta se je pridjal društveni bukvarnici, druge so pa učitelji pojemale. Na to je pričel tajnik razgovorjanje o predmetu letošnje deželne učiteljske konference. „Razverstitev učne tvarine za 1—3 razredne narodne šole z ozirom na nove slovenske čitanke.“ Ta predmet je ob enem predmet tukajšne okrajne učiteljske konference. Njegova misel je bila ta: predno hočemo učno tvarino razverstiti, moremo najprej vedeti, koliko

*) Gosp. Miklave obeča, da bode po teh načelih obravnaval slov. berilni spis, ter ga „Popotniku“ izročil.

časa nam ostaja za naučni jezik. Na spodnjem Štajarskem moremo tudi podučevati drugi deželni jezik, a to zamoremo le v urah, ki so odmenjene učnemu jeziku. Ker to nikakor ne gre, da bi podučevali drugi deželni jezik, a skercili pouk v realijah. Da se je vpeljala realistična tvarina v narodne šole, postala je iz stare šole nova. Da torej zadobimo čas, koliko ga nam je na razpolaganje za naučni jezik, moremo se nadalje zediniti o tem, kedaj naj začnemo podučevati drugi deželni jezik i koliko ur naj odmenimo temu predmetu. Razgovorjanje je bilo jako živahno; skoraj vsi navzoči so izrazili o tem svoje mnenje. Za trdno se pa o tem ni še nič zaključilo. Sklenilo se je le, da se popraša okrajni šolski svet, kako sodi on o tej stvari.*)

Dalje se je zaključilo, da bomo zborovali v prihodnje 13. maja izven Ptuja i da se bomo nadalje razgovarjali o predmetih letošnje deželne konference. Razun enega so vsi tudi predmeti tukajšne okrajne učiteljske konference. —h.

Konjice. Konjiško učiteljsko društvo je imelo 1. aprila t. l. svoj mesečni zbor, kterega se ga je vdeležilo 13 udov.

Dnevni red se je vrstil po teh le točkah: 1. Volitev društvenega tajnika. 2. Zapisnik. 3. Govor o vodi (Cvahte). 4. Razni predlogi.

Gosp. predsednik pozdravlja navzoče ude zahvaljevaje se za tako obilen obisk. Potem predstavi gospodično Wieser, učiteljico ročnih del v Čadramu, kot novega društvenika. G. Čeh je javil zopet svoj vstop.

Gosp. predsednik obžaluje, da je društvo zgubilo prejšnjega tajnika g. Kovačič-a, kot marljivega in vestnega mladega sodelovalca.

Prešlo se je k prvi točki dnevnega reda. Po predlogu g. D. Serajnika se je volil za tajnika Cvahte. Potem se prebere in poterdi zadnji zapisnik.

Temu je sledil govor Cvahte-jev o vodi. Govornik, prednašaje v slovenskem jeziku, je obravnaval vodo najpred iz znanstvenega stališča in k slednjemu je skušal v učnem poskusu pokazati, kako bi se dal ta predmet obravnavati v kakem višjem razredu ljudske šole. Vsi navzoči so bili s to obravnavo zadovoljni. Potem je govoril g. Kapun o šolski kroniki.

Nazadnje se je sklenilo, da se pošlje čestika Nj. v. prestolnemu nasledniku Rudolfu k bodoči ženitvi. Konečno se g. predsednik zahvali predavateljem ter sklene zborovanje. Cvahte.

Zdole pri Brežicah. 1. aprila je imelo učiteljsko društvo za okraje: Kozje, Sevnica in Brežice, učiteljsko skupščino, ktere so se udeležili vsi učitelji in učiteljice sevniskega in brežkega okraja razun treh. Kot gost nas je počastil c. kr. nadzornik gospod Nerat. Predsednik g. Kunstič pozdravi skupščino, na to se zapisnik zadnje seje prečita in odobri. Po tem je gospod Dernjač, nadučitelj sevniški govoril o obnašanji učencev med seboj. Rekel je, da mora biti v šoli in drugod občevanje med učenci vseskozi prijazno, ter

*) Po mojem mnenji nepotrebno. Do zdaj se namreč nimamo nobenega takevega ukaza. Deželni šolski svet pa ukaževa takeve stvari, ko je zaslišal deželno i okrajne učiteljske konference. Dobro bi bilo, ko bi pretresovale vsa učiteljska društva i vse okrajne učiteljske konference spodnjega Štajarja to vprašanje. Poslanci v deželni učiteljski konferenci naj bi pa po tem stavili konečne predloge. Poročevalec,

naj bode ljubezen med učenci in učiteljem lepa vez, če hočemo, da bode poduk in posebno zgoja imela pravi uspeh. Dalje pravi, da tožbe v šoli najbolj mir in ljubezen med učenci kalijo, kar tudi učitelju življenje greni in razprtije med učenci širi. Namesto veselih in nedolžnih pogovorov pred in po šoli, slišijo se večkrat prepiri in slednjič se še stariši pridružijo, kar mnogokrat nepovoljni hrup povzročuje. Govornik pravi, da se učitelj taci preprirov lahko izogiba, če nemirneže graja in svari, tožniku pa svetuje, naj bode drugikrat proti svojim tovarišem prizanesljiv in odpustljiv. Potreba je tudi, da učitelj zunaj šole pazi na obnašanje otrok, da na ta način zamore odstranjevati neslogo in da seje v šoli med njimi seme miroljubnosti. V znamenje pohvale tega izvrstnega govora društveniki vstanejo. — Potem je govoril g. Kunštič o navodu za zgojo. On pravi, da ima šola dvojni namen, prvič mladino obraževati in drugič, jo izgojevati. Drugi namen šole je imenitnejši nego prvi. On pravi, da je posebno v nižjih razredih treba pri vsaki priliki otroke napeljevati, da bodo hvaležni, resnicoljubni, pokorni, miloserčni brez hlimbe iz notranjega nagiba. Potem je sledil učni poskus za nižje razrede, na kak način se mladina napeljuje k milosrčnosti. — G. načelnik potem vabi k podpori graškega društva za učiteljske vdove in sirote.

France Slemenšek.

Novice in druge stvari.

(Celjsko učiteljsko društvo) bo dne 13. maja t. l. zborovalo. Dnevni red: 1. Zapisnik. — 2. Poročila o društvenih zadevah. — 3. Kako naj učitelj posamezne predmete obravnava, gledé na posebnosti dušnih zmožnosti, ki se nahajajo pri ženskem spolu. (Razl. gospodična Hallada). — 4. O nepokorščini. (Razl. g. Kresnik). — 5. Slovniska obravnava. (Razl. g. Jarc.) — 6. Nasveti zastran prihodnje uredbe učiteljskih plač. — 7. Nasveti sploh.

Odbor.

(Spremembe pri učiteljstvu.) Na Štajarskem. G. Dernjač Mart. pride za nadučitelja v sp. Polskavo. G. Golob Andr. za učitelja k St. Marjeti na dravskem Polji. G. Rajšp Al. postal je pri Št. Antonu (Št. Lenard) stalni podučitelj; g. Vreča Miha pride za zač. učitelja v Negovo; g. Habijančič Al. iz Maribora za nadučitelja v Fronleiten. — Na Kranjskem. Stalno umeščeni so gg. Janez Lukan, v Koprivniku (Nesselthal) na Kočevskem; Adalbert Ribnikar, v Logatecu; Jakob Marn, dosihmal v Suhi, v Preser in S. Kokalj, v Mošnjah.

„Učit. Tov.“

Listnica.

G. I. K. v S. Vse po Vaši volji. Le pošljite nam svoje govore v porabo. G. I. L. v K. in g. F. N. v Naz. Prihodnjič; zdaj ni bilo prostora.

Popravek. V zadnjem listu naj se bere na str. 110 v 8. versti od spod. $\frac{4}{5}$: 3 mesto $\frac{4}{5}$: 5; štev. 24 na zadnji versti sliši na prvo versto str. 111 in sicer tako-le: $\frac{25}{8}$ $\frac{24}{8}$: 13; dalje naj se bere na tej strani v 8. versti od zgor. $\frac{10}{16}$ mesto $\frac{10}{20}$ in v 11 versti od zgor. $\frac{37}{10}$ mesto $\frac{34}{10}$.

Razpis učiteljskih služeb.

V ozemlji c. kr. okrajnega glavarstva Celjskega se razpisujejo sledeče učiteljske službe, za katere bodo imenovani definitivni oziroma začasni učitelji:

I. Šolski okraj Celje :

1. Podučiteljska služba na dvorazrednici v Grižah, pošta Žalec, 4. razreda in stanovanje;
2. Podučiteljska služba na dvorazr. Frankolovo, pošta Vojaik, 3. razr. in stanovanje.

II. Šolski okraj Vranjsko :

3. Proviz. učiteljska služba na trirazr. Braslovče, 3. razr.

III. Šolski okraj Konjice:

4. Učiteljska služba na enorazr. pri Sv. Jerneji, pošta Sv. Duh v Ločah, 4. razr. in stanovanje;
5. Podučiteljska služba na dvorazr. Čadram, pošta Oplotnica, 4. razr. in stanovanje;
6. Učiteljska služba na enorazr. v Kebelni, pošta Konjice, 4. razr. in stanovanje;
7. Učiteljska služba na enorazr. pri Sv. Jungerti, pošta Konjice, 4. razr. in stanovanje.

IV. Šolski okraj Šmarje :

8. Učiteljska služba na enorazr. pri Sv. Hemi, pošta Podčetrtek, 4. razr. in stanovanje;
9. Podučiteljska služba na 4 razr. Šmarje, 3. razr. stanovanje in 50 gl. doklade;
10. Podučiteljska služba v Slivnici, pošta Št. Jur ob južn. žel. 4. razr. in stanovanje;
11. Učiteljska služba na enorazr. v Zibiki, pošta Šmarje, 4. razr. in stanovanje;
12. Podučiteljska služba na dvorazr. pri Sv. Štefanu, pošta Šmarje, 4. razr. in stanovanje;
13. Učiteljska služba na enorazr. Žusem, pošta Št. Jur ob južn. žel., 4. razr. in stanovanje.

V. Šolski okraj Gornjigrad :

14. Učiteljska služba na enorazr. v Gori ci, pošta Mozirje, 3. razr. in stanovanje;
15. Učiteljska služba na enorazr. pri Sv. Mihelu, pošta Mozirje, 3. razr. in stanovanje;
16. Podučiteljska služba na dvorazr. pri Sv. Frančišku Ksaveriji, pošta Ljubno, 3. razred in stanovanje.

VI. Šolski okraj Laški :

17. Podučiteljska služba na podružnici v Gornji Rečici, 3. razr. in stanovanje

☛ Pri vsih službah se zahteva znanje slovenskega jezika. ☚

Prositelji in prositeljice z drugim t. j. sposobnostnim spričalom dobè na učit. službah 3. razreda letno služnino 600 glđ., na učit. službah 4. razreda plačo 550 glđ.; na podučiteljskih službah 3. razreda 480 glđ., 4. razreda pa 440 glđ.

Prositelji in prositeljice s prvim, t. j. zrelostnim spričalom dobè na učiteljskih službah 3. razreda letno remuneracijo 420 glđ., na učit. službah 4. razreda 385 glđ.; na podučiteljskih službah 3. razreda 360 glđ., na podučiteljskih službah 4. razreda 330 glđ.

Prošnje se imajo do 1. julija 1880 dotičnim krajnim šolskim svetom predložiti.

Na prositeljice se bode oziralo le pri podučiteljskih službah.

Celje dne 14. aprila 1880.

C. kr. namestnijski svetovalec:

Haas l. r.